Vlaams Parlement

1557 (2017-2018) – Nr. 2
ingediend op 22 mei 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Piet De Bruyn en Johan Danen

over het ontwerp van decreet

houdende instemming
met het samenwerkingsakkoord
van 26 februari 2018
tussen het Vlaamse Gewest,
het Waalse Gewest en
het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest
betreffende de oprichting
van de Stichting Zoniënwoud

verzendcode: LEE

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:
Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Johan Danen.

Plaatsvervangers:
Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Orry Van de Wauwer;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Elisabeth Meuleman.

Toegevoegde leden:
Stefaan Sintobin;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Documenten in het dossier:
1557 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Addendum

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 8 en 15 mei 2018 het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud (*Parl.St.* Vl.Parl. 2017-18, nr. 1557/1).

1. Toelichting

Minister *Joke Schauvliege* legt uit dat het Zoniënwoud het enige boscomplex in ons land is dat zich uitstrekt over de drie gewesten. Het is bovendien vrijwel geheel aangemeld als speciale beschermingszone binnen het Europese Natura 2000-netwerk. De structuurvisie Zoniënwoud is door de drie gewesten formeel aangenomen in de intentieverklaring van 10 november 2008. Uit de praktijk blijkt dat voor een efficiënte realisatie van de structuurvisie Zoniënwoud de oprichting van een permanent orgaan noodzakelijk is.

Stichting Zoniënwoud wordt overeenkomstig artikel 27 van de wet van 27 juni 1921 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen als een private stichting opgericht. Het realiseren van de structuurvisie voor het Zoniënwoud kan beschouwd worden als een belangeloos doel, zodat kan worden voldaan aan de oprichtingsvoorwaarden voor de private stichting, zoals voorzien in artikel 27 van de aangehaalde wet. De samenstelling, de werking en de bevoegdheden van de raad van bestuur zijn opgenomen in artikel 6 tot en met 12 van de samenwerkingsovereenkomst.

De Stichting Zoniënwoud heeft als doel de gezamenlijke initiatieven te nemen die noodzakelijk zijn om de structuurvisie te realiseren en stimuleert de initiatieven die het Zoniënwoud ten goede komen. De stichting moet het mogelijk maken om op een eenduidige wijze gezamenlijke procedures te voeren en ze moet de samenwerking in consensus structureren. Daarenboven kan ze door haar specifiek statuut partners en/of financierders mobiliseren om in het Zoniënwoud te investeren. De specifieke opdrachten van de Stichting Zoniënwoud zijn in detail omschreven in artikel 4 van de samenwerkingsovereenkomst.

Overeenkomstig het regeerakkoord wordt ervoor geopteerd om sterk in te zetten op het leefbaar en groen houden van de Vlaamse Rand in hechte coalitie met de gemeentebesturen. Dit dossier is met de gemeenten afgetoetst en is besproken met de gouverneur van Vlaams-Brabant vanuit zijn opdracht om de versterking van het groene karakter binnen het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel (VSGB) te realiseren.

Het regeerakkoord benadrukt onder het thema Vlaamse Rand het belang van bilateraal overleg met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het voorliggende dossier kan als een voorbeeld van succesvol (trilateraal) overleg beschouwd worden, ook inzake aspecten van mobiliteit en ruimtelijke ordening in en om het Zoniënwoud. Het voorliggende voorstel is de voortzetting van een actieve inzet in het belang van het Zoniënwoud waarbij het Vlaamse Gewest als beheerder van het grootste deel van het woud doorgaans de leiding nam.

Het takenpakket van de stichting zal geen afbreuk doen aan de bevoegdheden of de takenpakketten van de respectieve gewestelijke instanties voor wat het beheer van het Zoniënwoud betreft.

De stichting wordt jaarlijks door de gewesten gefinancierd. Voor de uitvoering van de opdrachten van de stichting wordt voorgesteld om gedurende de eerste drie jaar, jaarlijks een totaalbudget van 150.0000 euro ter beschikking te stellen,

verdeeld over de gewesten op basis van de verdeelsleutel die in de structuurvisie is bepaald, zijnde de oppervlakte die door elk van de drie gewesten wordt beheerd. Dit komt neer op 55 procent en 82.500 euro voor het Vlaamse Gewest, 35 procent en 52.500 euro voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en 10 procent en 15.000 euro voor het Waalse Gewest.

Na de eerste drie jaar zal het budget jaarlijks worden herzien en binnen de grenzen van de beschikbare budgetten worden vastgelegd.

Bovengenoemde financiering vormt geen steun in de zin van de Europese staatssteunregels. De activiteiten die door de Stichting Zoniënwoud worden uitgeoefend, zijn bevoegdheden die in principe door de drie gewesten moeten worden uitgeoefend. Overheidsbevoegdheden en de uitoefening van een overheidsbevoegdheid kunnen volgens het Hof Van Justitie niet als een economische activiteit worden gekwalificeerd. Het gaat om werkzaamheden die, in hun geheel beschouwd, wegens hun aard en hun doel en de regels waaraan zij zijn onderworpen, neerkomen op het uitoefenen van prerogatieven die typisch overheidsprerogatieven zijn. Hieronder vallen onder meer de taken van algemeen belang die behoren tot de kerntaken van de staat. Bovendien kan worden gesteld dat de steun sowieso geen staatssteun vormt aangezien de voorwaarden daarvoor niet vervuld zijn. Met name laat de steun de Stichting Zoniënwoud toe de haar toevertrouwde niet-economische taken van natuurbescherming en -behoud en natuureducatie en -voorlichting te vervullen.

2. Bespreking

Piet De Bruyn herinnert eraan dat het Zoniënwoud en het Kapucijnenbos sinds 1959 beschermd zijn als natuurhistorisch landschap. De UNESCO bekrachtigde dat in juli 2017 door het bosreservaat en het Zoniënwoud uit te roepen tot natuurlijk werelderfgoed. Het Zoniënwoud is het grootste en meest bezochte natuurgebied in de groene rand rond Brussel, maar daardoor ook één van de meest kwetsbare domeinen. Sinds 2005 werken de drie gewesten samen aan een gemeenschappelijke visie op de ecologische en ruimtelijke ontwikkeling van het boscomplex, in het bijzonder de recreatieve, ecologische, cultuurhistorische, economische structuren. In november 2008 werd dat vormgegeven in een gemeenschappelijke structuurvisie, aangenomen in een intentieverklaring. In 2012 werd dat in een formeel samenwerkingsakkoord gegoten. Dat neemt niet weg dat er een zekere versnippering van het beheer ten gevolge van de infrastructuur en de hoge bezoekersaantallen, is blijven bestaan. Dat legt een grote druk op het stadsbos van Vlaanderen. Daarom is het zonder meer een goed idee om de samenwerking op het terrein en tussen de administraties vorm te geven en formeel te bekrachtigen met een permanent orgaan. Het takenpakket van de stichting mag evenwel geen afbreuk doen aan de bevoegdheden en taken van de respectieve gewestelijke instanties over het beheer van het Zoniënwoud. Een gezamenlijk beheer past in een visie op een leefbare en groene Vlaamse rand, één van de kernpunten van het regeerakkoord. De stichting moet het mogelijk maken om op een eenduidige wijze gezamenlijke procedures te voeren en moet samenwerking in consensus zien te structureren. Daarenboven kan ze door haar specifiek statuut partners en financiers mobiliseren om in het Zoniënwoud te investeren. Voor het deel gelegen op het Vlaamse grondgebied werd al in 2013 een uitgebreid natuurbeheerplan opgesteld waarbij de verschillende beheerdoelstellingen, die ook slaan op instandhoudingsdoelstellingen en het Natura 2000-netwerk, ervoor moeten zorgen dat in 2050 voor alle habitatsoorten een gunstige staat van instandhouding bereikt wordt. Het is de uitdrukkelijke wens van N-VA dat die doelstellingen de kern uitmaken van elk beheer. N-VA zal het ontwerp met enthousiasme goedkeuren.

Gwenny De Vroe refereert ook aan de status van UNESCO-werelderfgoed van dit gebied. Wat in het ontwerp voorgesteld wordt, moet de waardevolle natuur dienen. De samenwerking tussen de drie gewesten en de samenwerking met de gemeentebesturen van de Vlaamse Rand en de gouverneur van Vlaams-Brabant zal een breed draagvlak garanderen en het groene karakter in het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel verder realiseren. Open Vld zal het ontwerp dan ook met plezier steunen.

Johan Danen zegt de steun van Groen toe. Met dit decretale kader wordt de bestaande samenwerking geïnstitutionaliseerd. Natuurverenigingen kunnen dan wel een zitje krijgen in de raad van bestuur, Groen had liever gezien dat natuurverenigingen er sowieso zitting in zouden hebben.

Tinne Rombouts sluit zich namens CD&V aan bij de lovende woorden, maar heeft ook lof over voor het voorbereidende werk om deze structuur, die de samenwerking efficiënter zal maken, op te zetten.

3. Stemming

Ter stemming gelegd wordt het ontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 26 februari 2018 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de oprichting van de Stichting Zoniënwoud unaniem aangenomen met 11 stemmen.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Piet DE BRUYN
Johan DANEN,
verslaggevers